

Милош Жикић
Борис Томанић

УДК351.856.2(410:497.1)“1914/1918”(093.2)

Британска одликовања српској војсци за заслуге у Првом светском рату – три документа*

Године 1914, након два исцрпљујућа балканска рата, Србија је поново морала да ратује, само сада у сукобу светских размера. Међутим, и поред великих недостатака у наоружању и ратном материјалу, српска војска је захваљујући умешном командовању и високом моралу својих јединица успешно завршила прву ратну годину протерујући аустроугарску војску са своје територије.¹ Током операција показало се да српска војска нема адекватну одбрану против аустроугарских монитора, који су имали иницијативу на речном фронту. Услед тога, током 1914. и 1915, у Србију су пристигле мање руске, француске и британске јединице (углавном морнари и артиљерци, посаде обалских топова), које су употребљене за одбрану Београда од аустроугарских монитора. Иако су те снаге биле симболичне, оне су ипак доприносиле братимљењу и заједничком дејству Савезника и српске војске, које ће се касније значајно појачати на Солунском фронту.

Затишје на Српском фронту, уз мање борбе, трајало је до октобра 1915, када је дошло до тројне инвазије на Србију.² Наиме, 6. септембра 1915. Бугарска је потписала Уговор о пријатељству и савезништву са Аустро-Угарском и Немачком, као и Војну конвенцију, којом се обавезала да 35. дана од потписивања конвенције крене у напад на Србију. Озбиљност ове операције огледа се у томе што је команда над заједничким аустро–немачко–бугарским јединицама одређеним за офанзиву поверена истакнутом немачком команданту са Источног фронта, фелдмаршалу Аугусту фон Макензену. Притиснута јаким снагама са три стране, српска војска се повлачила под борбом и услед бугарског продора у Македонију, једини правац је остао кроз Албанију.

---

* Рад је део пројеката *Конфликти и кризе: сарадња и развој у Србији и региону у 19. и 20. веку (47030)* и *Српско друштво у југословенској држави у 20. веку: између демократије и диктатуре (177016)* које финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије.

- 1 О операцијама српске војске 1914. године више у: Милан Раденковић, *Церска операција*, Београд 1953; Милан Раденковић, *Колубарска битка*, Београд 1959.
- 2 О ратним операцијама 1915. године на територији Србије више у: Милан Зеленика, *Рат Србије и Црне Горе 1915*, Београд 1954; Живко Павловић, *Рат Србије са Аустро-Угарском, Немачком и Бугарском 1915. године*, Београд 1968.

Након преласка преко Албаније, српска војска се нашла на обали Јадранског мора и почетком 1916. пребачена је на острво Крф. Ту се војска опорављала и припремала за наставак рата. Извршено је преоружање француским оружјем и војном опремом и реорганизација војске у складу са бројним стањем људства. Убрзо после тога српска војска је пребачена на Солунски фронт где је заједно са Савезницима наставила ратне операције.³ Током крвавих борби 1916, српска војска је поново реорганизована претрпевши велике губитке, немајући одакле да их ефикасно попуни. Након тога, прешло се на рововску војну, која је потрајала, уз мање борбе, све до пробијања фронта. Септембра 1918, после ураганске артиљеријске припреме, српске и савезничке снаге извршиле су пробој Солунског фронта, након чега је уследило гоњење непријатељских јединица и ослобађање Србије и западних крајева Балкана, што је резултовало стварањем Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца 1. децембра 1918. године.

***

Већ за време рата савезничке земље започеле су доделу одликовања за заслуге у рату како својим грађанима тако и страним држављанима, истакнутијим појединцима. Овакви симболични гестови постали су пракса после завршетка Првог светског рата. Додељивање и пријем одликовања потрајало је кроз читав међуратни период, а потешкоће и незгоде приликом доделе јављале су се и током Другог светског рата. У погледу додељивања одликовања Краљевина Србија/СХС је имала најбољи однос са Француском, док је са Великом Британијом тај однос био на видљиво нижем нивоу, али никако занемарљив.

О медаљама и одликовањима које је додељивала Краљевина Србија, а потом Краљевина СХС/Југославија грађанима Велике Британије и доминионима може се пронаћи доста информација. Највише података похрањено је у Архиву Југославије, у фондовима Министарства иностраних послова Краљевине Југославије и Посланства Краљевине Југославије у Енглеској – Лондон.⁴

Још од 1915. Краљевина Србија започела је, а Краљевина СХС/Југославија наставила са додељивањем одликовања за заслуге у Првом светском рату. Највише одликовања је додељено до прве половине двадесетих година.⁵

3 О учествовању Србије на Солунском фронту више у: Petar Oračić, *Srbija i Solunski front*, Beograd 1984.

4 Архив Југославије (даље: АЈ), фонд 334, Министарство иностраних послова Краљевине Југославије (даље: 334), фонд Посланство Краљевине Југославије у Енглеској – Лондон (даље: 341).

5 АЈ, 334, фасцикла 713 (даље: 713), јединица описа 2048 (даље: 2048).

Предложено је и одликовано неколико стотина британских поданика: војна лица (официри, подофицири, војници), чланови лекарских мисија које су биле на раду у Србији пре повлачења 1915. године, лица која су од куће у Великој Британији помагали током рата Србима, војни свештеници, публицисти, бивши посланици, ратни дописници, чланови канадског Црвеног крста, дипломате, чланови разних мисија итд.

Краљевина Србија/СХС додељивала је неколико врста ордења, а уз њих су важила стриктна правила о ношењу. Они су према важности били рангирани на следећи начин: Карађорђева звезда I реда, Бели орао I реда, Карађорђева звезда II реда, Бели орао II реда, Карађорђева звезда III реда, Бели орао III реда, Свети Сава I реда, Свети Сава II реда, Карађорђева звезда IV реда, Бели орао IV реда, Свети Сава III реда, Бели орао V реда, Свети Сава IV реда, Свети Сава V реда.⁶

Поред ових додељивана су и разна друга одликовања: орден Црвеног крста, Албанска споменица, Златна и Сребрна медаља за ревносну службу, Крст милосрђа, Медаља Црвеног крста, Медаља за храброст (обе варијанте – 1912. и 1913. „Милош Обилић“) и друга.

Британски поданици су прихватили почаст које им је додељивао њихов савезник из Великог рата, али било је и случајева одбијања. Тако је чувени политички активиста и историчар Роберт Вилијам Ситон-Вотсон (Robert William Seton–Watson) који је јула 1920. одликован у име краља Петра I и престолонаследника Александра орденом Светог Саве II реда, вратио орден 1925, образлажући овакав поступак својим личним убеђењима.⁷

Било је и случајева када су појединци подносили молбе за добијање ордења из разних разлога. Примера је много, а навешћемо само неке. Године 1924. санитарски капетан доктор Спирман К. Свинбурн (Spearman C. Swinburne) поднео је молбу Краљевском посланству у Лондону да му се додели одликовање какво су добили остали болничари и лекари који су у Великом рату указивали помоћ болесницима и рањеницима. Према његовом исказу у Србији је боравио неколико месеци током 1914–1915. као члан мисије Леди Пецет (Lady Paget) и добио је почасно звање у српској војсци. На крају се испоставило да је дотични ипак одликован, а да то није ни знао, указом од 30. јула 1919. године.⁸

Свештеник из Валете Јозеф Димек (Joseph Dimech) поднео је молбу 1927. преко почасног конзула на Малти да као члан Британског експедиционог корпуса на Солунском фронту у којем је служио као војни свештеник

6 AJ, 334-707-2039.

7 AJ, 334-713-2048; AJ, 341-63-189. Видети и: AJ, 334-79-229.

8 AJ, 341-131-328.

добије неку српску медаљу за свештеничке услуге у нашој војсци, поред енглеске и грчке које је већ имао. Установе Краљевине СХС тражиле су преко надлежних органа још појединости о раду малтежанског свештеника како би му одобриле доделу медаље.⁹

Артур Вилијам Смит (Arthur William Smith) из Торонта поднео је молбу 1934. надлежним југословенским органима за добијање Сребрне медаље за ревносну службу за заслуге на Солунском фронту, пошто је претходну изгубио. Поступак за издавање нове медаље покренут је током 1935, па је канадски војник убрзо добио заслужено признање.¹⁰

Сличан случај десио се и Вилијаму Алфорду Робинсону (William Alford Robinson), каплару енглеске војске, који је 1917. добио Златну медаљу за храброст заједно са повељом, али му је иста уништена у једном пожару. Овај енглески војник поднео је јуна 1937. молбу преко Краљевског посланства у Лондону да му југословенски надлежни органи издају дупликат повеље, коју је убрзо и добио новембра 1937. године.¹¹

Ваља напоменути да су израда одликовања и плакета, њихово слање за Велику Британију и додела били прожети низом потешкоћа. Често се на почетку функционисања нове државе дешавало да је недостајало пергаментна за израду повеља, па је убрзо склопљен споразум са једном енглеском фирмом о изради повеља ордена I степена.¹² Кашњење у предаји одличја било је стално. Дешавало се да у депоима није било довољно ордења. Проблем је био и у томе што се ордење израђивало у Паризу, након тога је слато за Београд, а онда поново у Париз, ако су у питању одликовани Французи. Ако су у питању били одликовани Енглези или Американци, онда је ордење слато путем Париз–Београд–Париз–Лондон/Вашингтон. Оваква пракса доносила је велике материјалне издатке, губитак времена и редовно кашњење у испоруци. Септембра 1920. одлучено је да се одликовања која су намењена страним држављанима директно шаљу из Париза.¹³ Стриктни закони о ношењу страних ордења у Великој Британији, за која су биле потребне специјалне дозволе, такође су отежавали ситуацију.¹⁴

Застој у додели ордења британским поданицима настајао је и на релацији Министарство иностраних послова СХС/Југославије – Краљевско посланство Лондон – Форин офис (Foreign Office). Наиме, Министарство спољ-

---

9 АЈ, 341-132-330.

10 АЈ, 341-63-189.

11 АЈ, 341-132-331.

12 АЈ, 341-63-189.

13 АЈ, 334-707-2039.

14 АЈ, 334-707-2038. Видети и: АЈ, 334-707-2039.

них послова упућивало је Краљевском посланству списак лица које жели да одликује, с тим да Посланство прибави потребно допуштење од Форин офиса. Посланство је затим упућивало ноту Форин офису и у исто време када је дат пристанак, објављивао се и списак у енглеским званичним новинама. Пристанак Форин офиса, Посланство је достављало Министарству спољних послова са молбом да пошаље повеље и ордење, али ту је увек настајао застој и Посланство по правилу није добијало никакав одговор, у многим случајевима ни после две до три године, док су се лица чија су имена објављена непрестано обрађала молбама, па и протестима.¹⁵

С друге стране мало тога је сачувано о британским одликовањима која су додељивана југословенским држављанима за заслуге у Првом светском рату. Поред спискова које приређујемо наишли смо на још понеки податак који говори о овој тематици како у необјављеној архивској грађи,¹⁶ тако и у мемоаристици и архивској грађи објављеној у виду факсимила.¹⁷ Тако се 1930. потпуковник Милан В. Сотировић обратио молбом да му се поред одликовања Војни крст (Military Cross (M. C.)) који је добио 1918. изда и повеља. Неколико недеља касније обавештен је да се уз овакву врсту одличја није издавала повеља, али су му британске власти изашле донекле у сусрет дајући му копију службеног *Ратног листа* од 23. септембра 1918. у којем је донесен указ о његовом одликовању.¹⁸

Нешто више информација добијамо из преписке која је вођена 1920. и 1921. између британског Посланства у Краљевини СХС, Министарства војног и морнарице и Министарства иностраних послова. У њој се јасно види да је марта 1915. генерал сер Артур Пеџет (Sir Arthur Paget) дао на знање регенту Александру да би Велика Британија поделила 20 одликовања – Медаља за војне заслуге (Distinguished Conduct Medal (D. C. M.)) Србима за заслуге у рату и да му се листа предложених лица што пре достави. Листа није достављена ни до 1921, па је британска влада ургирала код надлежних органа Краљевине СХС да се листа што пре преда.¹⁹

Нашим официрима, подофицирима и војницима су у највећем броју случајева, често са краћим закашњењем, ипак стизала заслужена одличја. Нотом од 16. фебруара 1920. британско Посланство у Београду послало је

15 АЈ, 334-712-2047. Видети и: АЈ, 334-713-2048.

16 АЈ, 334-712-2047; АЈ, 334-732-2095; АЈ, 341-132-331.

17 Никола Цоловић, *Са бојних поља 1912–1918 (рукописи генерала)*, прир. Агим Ј. Јанузи и Велибор Тодоров, Зајечар 2016, 556, виа: ИАЗ-НЦ-Б2-1-25/2.

18 АЈ, 341-132-331.

19 АЈ, 334-712-2047.

Министарству иностраних послова три повеље за официре који су одликовани Орденом за војне заслуге (Distinguished Service Order (D. S. O.)). То су били пуковник Драгомир Стојановић, пуковник Душан Марковић и „командант“ Александар Дукић.²⁰

Нотом од 5. јуна 1920. британско Посланство послало је Министарству иностраних послова 15 повеља за официре који су одликовани Орденом за војне заслуге (D. S. O.). Тада су одликовани: генералштабни пуковник Емило Ј. Белић, артиљеријски потпуковник Мило Ж. Ђукановић, пешадијски потпуковник Драгољуб К. Костић, артиљеријски потпуковник Милорад Ј. Лазаревић, пешадијски потпуковник Владимир В. Милојковић, пешадијски потпуковник Михајло А. Недић, пешадијски мајор Светолик Г. Николић, пешадијски потпуковник Милан И. Радосављевић, коњички потпуковник Милан М. Рафаиловић, пешадијски мајор Живојин Д. Стошић, пешадијски потпуковник Спасоје С. Тешић, санитарски пуковник др Марко Трипковић, санитарски пуковник др Ђорђе Владисављевић, артиљеријски пуковник Љубомир М. Вучичевић, генералштабни пуковник Пантелија Ж. Јуришић.²¹

Британско посланство је, исто тако, нотом од 20. јуна 1920. послало Министарству иностраних послова две повеље на име генерала Крсте Смиљанића и генералштабног пуковника Душана Трифуновића (помињу се у објављеном списку) који су одликовани Командерским орденом Св. Михаила и Св. Ђорђа (Knight Commander of St Michael and St George (K. C. M. G.)) и шест повеља на име пешадијског пуковника Антонија Ивановића, артиљеријског пуковника Милосава Браловића, вишег интенданта III класе Станоја Ристића, инжењеријског пуковника Петра Прокића, пешадијског потпуковника Гргура Ристића и коњичког мајора Душана М. Додића (помињу се у објављеном списку) који су одликовани орденом Компанијон Св. Михаила и Св. Ђорђа (Companion of St Michael and St George (C. M. G.)).²²

***

Документа која приређујемо представљају спискове српских официра, подофицира и војника одликованих британским одликовањима за заслуге стечене током Првог светског рата. Уз наведене спискове налази се и пропратна преписка вођена између британског Посланства при Влади Краљевине Србије/СХС и Министарства спољних послова и Министарства војног и морнарице Краљевине СХС.

Преписка почиње иницијалним актом британског Посланства из октобра 1918, који такође прилажемо уз спискове (Документ број 1). У њему

---

20 АЈ, 334-732-2095.

21 Исто.

22 Исто.

британско Посланство извештава Министарство спољних послова да је британски краљ одобрио укупно 241 одликовање за припаднике српске војске. Даље се моли да се што пре достави списак официра, подофицира и војника одређених да приме ова одличја.²³ Из наредних докумената можемо видети да је то питање решено тек у јулу 1919. године. Наиме, услед велике удаљености Врховне команде од трупа било је потребно доста времена док су се саставили спискови.²⁴

Преписка око додељивања одликовања, међутим, није тада завршена. Британско посланство је септембра 1919, након прегледа достављених списка, известило да су пронађене извесне грешке. Наведено је да су двојица наредника већ раније добила британска одликовања, тако да треба да буду скинути са списка, а исто се говори о двојици официра. Ради се о генералу Крсти Смиљанићу, који је одликован Орденом Св. Михаила и Св. Ђорђа (К. С. М. Г.), а који је добио Орден купатила (Companion of the Bath (С. В.)) и пуковнику Милану Недићу који је одликован Орденом купатила (С. В.), а добио је Орден Св. Михаила и Св. Ђорђа (С. М. Г.).²⁵ Из наредних докумената видимо да је Министарство војно и морнарице, након провере, саопштило да није дошло до грешке у списковима и да су претходни и садашњи добитници британског ордења различити људи.²⁶ Такође, генерал Смиљанић и пуковник Недић су добили одликовања за која су предложени, али не можемо видети на који начин је то решено, јер се у предмету налази само британски акт из октобра 1919. који то потврђује,²⁷ а провером и у персоналним картонима поменутих официра видели смо да су обојица носиоци по два британска одликовања.²⁸ Остатак докумената у овом предмету чини преписка која се тиче пристиглих повеља за поједине официре из списка, као и о слању реверса о примању истих.

У склопу овог предмета налази се и акт британског Посланства од 22. септембра 1919. којим се обавештава Министарство спољних послова Кра-

-
- 23 АЈ, МИП КЈ-334/5, Бр. 4452/18, (фонд је у фази архивистичке обраде и сређивања), Британско посланство – Министарству иностраних послова (даље: МИП), 11/24. октобар 1918.
- 24 АЈ, МИП КЈ-334/5, МИП – Министарству војном и морнарице (даље: МВМ), 20. април 1919; АЈ, МИП КЈ-334/5, МВМ – МИП-у, 26. април 1919; АЈ, МИП КЈ-334/5, Британско посланство – МИП-у, 12. јул 1919; АЈ, МИП КЈ-334/5, МИП – МВМ-у, 19. јул 1919.
- 25 АЈ, МИП КЈ-334/5, Британско посланство – МИП-у, 22. септембар 1919.
- 26 АЈ, МИП КЈ-334/5, МВМ – МИП-у, 19. децембар 1919 (потом прослеђено британском посланству, 23. децембар 1919).
- 27 АЈ, МИП КЈ-334/5, Британско посланство – МИП-у, 20. октобар 1919.
- 28 Војни архив (даље: ВА), Досијеи персоналних података (даље: ДПП), кутија 1615, досије 256, *Смиљанић (Милосава) Крста*; ВА, ДПП, кутија 1187, досије 332, *Недић (Ђорђа) Милан*.

љевине СХС да је пристигло осам повеља за официре који нису на поменута два списка. Услед тога што се овај акт налази у истом предмету са осталим списковима, одлучили смо се да и њега представимо (Документ број 3).²⁹

Из списка се види да је британска влада доделила следећа одликовања: Орден купатила (Order of the Bath) са степенима Командерски орден купатила (Knight Commander of the Bath (К. С. В.)) и Компанијон купатила (Companion of the Bath (С. В.)), Орден Св. Михаила и Св. Ђорђа (Order of St Michael and St George) са степенима Командерски орден Св. Михаила и Св. Ђорђа (Knight Commander of St Michael and St George (К. С. М. Г.)) и Компанијон Св. Михаила и Св. Ђорђа (Companion of St Michael and St George (С. М. Г.)), Орден за војне заслуге (Distinguished Service Order (D. S. O.)), Војни крст (Military Cross (М.С.)), Медаља за војне заслуге (Distinguished Conduct Medal (D. С. М.)), Војна медаља (Military Medal (М. М.)), Медаља за ревносну службу (Meritorious Service Medal (М. S. М.)). Већина лица са приложених списка добила је одликовања између 1919. и 1921. године.³⁰

29 АЈ, МИП КЈ-334/5, Бр. 10941/19, Британско посланство – МИП-у, 22. септембар 1919.

30 Наведена одликовања могу се поделити у две групе. У прву улазе ордени: Орден купатила, Орден Светог Михаила и Светог Ђорђа и Орден за војне заслуге. Другу групу чине медаље: Војни крст, Медаља за војне заслуге, Војна медаља и Медаља за ревносну службу.

Орден купатила је друго по значају енглеско одликовање и прво за војничке заслуге. Установљено је 1725. и има три степена. Постоји војна и цивилна врста ордена. Укупан број носилаца овог ордена не може бити већи од 2.395, али се у тај број не рачунају страни држављани одликовани овим орденом. Војни орден се додељује искључиво чину ранга генерала или адмирала. Има три степена.

Орден Светог Михаила и Светог Ђорђа је орден за заслуге Уједињеном Краљевству и заправо није по суштини војни орден. Установљен је 1818. за службу у Медитерану, а потом је проширен на услуге учињене за У. К, као и за дипломатске заслуге. Има три степена.

Орден за војне заслуге је установљен 1866. у једном степену. Додељује се искључиво за ратне заслуге и намењен је официрима од чина мајора навише, а нижи официрски чинови га могу стећи само у посебним приликама у рату. Током Првог светског рата додељен је 9.881 орден. Од 1917. поштрени су услови за доделу и носиоци су поред тога што су били официри, морали да орден заслуже за дела учињена на самом фронту.

Војни крст је установљен 1914. као одличје за ниже официре (од капетана до заставника) за војне заслуге.

Медаља за војне заслуге је установљена 1854. То је била највиша медаља коју су могли да стекну подофицири и војници за војне заслуге, пре свега за изузетну храброст (ако се изузме Викторијин крст, који се додељује без обзира на чин). Током Првог светског рата додељено је око 25.000 медаља.

Војна медаља је установљена 1916. и додељивала се за показану храброст подофицира и војника. Током Првог светског рата додељено је преко 120.000 медаља, од чега бар 5.688 савезничким војницима 11 земаља ван Комонвелта.

Медаља за ревносну службу је установљена 1845. за ревносну службу у војсци (20 година проведених у војсци са добрим квалитетима). У Току Првог светског рата медаља је додељивана и за војне заслуге у рату (попут спасавања живота других војника или

Документа која објављујемо чувају се у Архиву Југославије и део су фонда Министарство иностраних послова Краљевине Југославије – Административно-правно одељење (334/5) који се тренутно налази у фази архивистичке обраде и сређивања у Архиву Југославије. Класификација архивске грађе фонда врши се по принципу слободне провенијенције, па ће се ова документа највероватније наћи у класификационој групи Административно-управни послови.

Документ број 1³¹

Посланство Његовог Краљевског Величанства, примивши упутства, има част да обавести Краљевско Министарство спољних послова да је Његово Величанство краљ одобрио доделу следећих одликовања српској војсци:

- 1 Командерски Орден Купатила, К. С. В
- 2 Командерска Ордена Св. Михаила и Св. Ђорђа, К. С. М. Г.
- 4 Компанијона Ордена Купатила, С. В.
- 6 Компанијона Ордена Св. Михаила и Св. Ђорђа, С. М. Г.
- 8 Ордена за војне заслуге, D. S. O.
- 20 Војних крстова, М. С.
- 50 Медаља за војне заслуге, D. С. М
- 100 Војних медаља, М. М.
- 50 Медаља за ревносну службу, М. S. М.
- 241.

Посланство има част да преда ову поруку Краљевској Влади, која је љубазно замољена да проследи, што је пре могуће, имена официра и војника, којима је наменила одликовања, и има част да пренесе Меморандум, примљен из Лондона, указујући на принципе по којима се додељују одликовања различитим чиновима британске војске и истим чиновима савезничких армија.

Британско посланство

Крф

11/24. октобар 1918.

Краљевском Министарству спољних послова, Крф

официра), без обзира на године службе за чинове испод наредника и за војнике.

Податке је уступио др Ратомир Миликић, научни сарадник Института за савремену историју.

31 АЈ, МИП КЈ-334/5, Бр. 4452/18, Британско посланство – МИП-у, 11/24. октобар 1918. Документ је у оригиналу на француском језику.

Документ број 2³²
(са списковима одликаних лица број 1 и 2)

Министарство Војно и морнарице
Краљевство Срба, Хрвата и Словенаца
Грб
Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца
Опште војно одељење
Ађутантурни одсек
Пов. Ф. АО. Бр. 59.547
11. јула 1919. године
Београд

Министарству Иностранних Дела

Шаље спискове
г. г. официра и
војника одликаних
енглеским одличјима

Министарству Војном и Морнарице част је послати
Министарству Иностранних дела спискове г. г. официра,
подофицира и војника Српске војске, који су одликани
подареним одличјима од стране Њ. В. Енглеског Краља, а
према акту тога Министарства № 4452 од 1. јануара тек.[уће] године.
Прилог 2 списка.

По заповести Министра
Начелник, пуковник,
Мих.[аило] Љ. Јовановић

Списак број 1

Списак³³

Г. Г. официра одликованих енглеским одличјима подареним од стране Њ. В. Енглеског Краља, а по акту Министарства Иностранних Дела № 4452 од 1–I–1919 год.[ине]

Ред.[ни]

бр.[ој]	Чин и звање	Име и презиме	
1.	ђенерал	Стеван Хаџић ³⁴	К. С. В.
2.	Пешадијски пуковник	Антоније Ивановић	С. М. Г.
3.	Инжињер. [ијски] пуковник	Душан Цветковић ³⁵	С. В.
4.	Артиљ. [еријски] пуковник	Милосав Браловић ³⁶	С. М. Г.

33 Ради боље прегледности рада одлучили смо се да обрадимо краће биографије само виших официра.

34 **Стеван С. Хаџић** (Београд, 1868–1931), армијски генерал. Питомац 19. класе Ниже школе Војне академије (1. у рангу) и Николајејевске генералштабне академије у Петрограду. Доброволац у српско-бугарском рату 1885. године. Током каријере био водник у артиљерији и наставник у Артиљеријској подофицирској школи, начелник штаба дивизијске области, командант пука, професор на Војној академији, војни изасланик у Русији (1910–1912). У току ратова 1913–1918. командант Дринске и Шумадијске дивизије I позива, начелник Штаба I армије, командант I. српске добровољачке дивизије у Русији, војни изасланик у Румунији. Након рата министар војске и морнарице у неколико наврата. ВА, ДПП, кутија 501, досије 77, *Хаџић (Светозара) Стеван*; Mile Vjelajac, *Generali i admirali Kraljevine Jugoslavije 1918–1941. Studija o vojnoj eliti i biografski leksikon*, Beograd 2004, 157.

35 **Душан Ђ. Цветковић** (Београд, 1866–1947), дивизијски генерал. Завршио 18. класу Ниже и 3. класу Више школе Војне академије. Питомац редов у рату 1885. године. До Балканских ратова ађутант команданта Инжињерије, начелник Штаба команде Инжињерије и референт инжињерије дивизијске области. Током ратова командант инжињерије дивизије, Ужичке војске и II армије. Након рата начелник Инжињеријско-техничког одељења Министарства војске и морнарице, командант Јадранске дивизијске области и командант Инжињерије. Пензионисан 1927. године. ВА, ДПП, кутија 214, досије 865, *Цветковић (Ђорђа) Душан*; М. Vjelajac, *n. d.*, 133–34.

36 **Милосав М. Браловић** (Чачак, 1867), артиљеријски пуковник. Питомац 20. класе Ниже школе Војне академије. До ратова 1912–1918. служио као водник и командир у артиљерији, командант Артиљеријске подофицирске школе и командант пука. Током ратова референт артиљерије Дунавске дивизије I позива 1912–1916. и шеф одсека у Министарству војном. Пензионисан до 1925. године. ВА, ДПП, кутија 61, досије 2564,

5.	Генералшт.[абни] пуковник	Душан Трифуновић ³⁷	К. С. М. Г.
6.	Пешадиј.[ски] пуковник	Радован Обрадовић ³⁸	С. В.
7.	Виши интендант III класе	Станоје Ристић ³⁹	С. М. Г.
8.	Пешадиј.[ски] потпуков.[ник]	Драгољуб Тодорчевић ⁴⁰	Д. С. О.

Браловић (Милована) Милосав.

- 37 **Душан П. Трифуновић** (Свилајнац, 1880 – Нирнберг, 1942), дивизијски генерал. Завршио 29. класу Ниже и 12. класу Више школе Војне академије, као и генералштабну припрему. Водник и командир у 1. коњичкој батерији. Током ратова начелник Штаба Јаворске бригаде, Дунавске дивизије II позива, Комбиноване, Вардарске и Шумадијске дивизије, шеф одсека у Министарству војном и ађутант краља Петра I. Након рата у делегацији на Мировној конференцији, начелник Обавештајног одељења Главног генералштаба, професор на Војној академији и министар војске и морнарице. Пензионисан 1927. Реактивиран је априла 1941. и постављен за команданта VII армије. Заробљен од усташа 10. априла 1941. Умро у заробљеништву. ВА, ДПП, кутија 1886, досије 102, *Трифуновић (Панте) Душан*; М. Вјелјас, *n. d.*, 294.
- 38 **Радован В. Обрадовић** (с. Влакча, 1876 – Београд, 1965), дивизијски генерал. Питомац 29. класе Ниже и 12. класе Више школе Војне академије. Године 1906–1907. био на стажу у Француској. До Балканских ратова водник и командир у пешадији. Током ратова на служби у штабовима и командант пука. После рата командант пешадијске бригаде и дивизијске области, начелник Економског одељења Министарства војске и морнарице, председник Војно-дисциплинског суда. Пензионисан 1938. године. ВА, ДПП, кутија 1241, досије 128, *Обрадовић (Василија) Радован*; М. Вјелјас, *n. d.*, 232.
- 39 **Станоје С. Ристић** (Београд, 1878), интендантски бригадни генерал. Завршио 28. класу Ниже и 11. класу Више школе Војне академије, као и Интендантску школу у Паризу (1907–1910). До 1907. водник и командир у пешадији, касније на економским дужностима. Током ратова начелник интендантуре III армије, помоћник главног интенданта, на служби у војно-привредној дирекцији, начелник Економског одељења Министарства војног. Као начелник тог одељења у Међународној комисији за снабдевање српске војске до 1920. Након рата професор на Војној академији, управник Административне школе, касније Интендантске академије, председник Војне контроле и начелник Економског одељења Министарства војске и морнарице. ВА, ДПП, кутија 1533, досије 726а, *Ристић (Светозара) Станоје*; М. Вјелјас, *n. d.*, 265.
- 40 **Драгољуб М. Тодорчевић** (Крагујевац, 1881–1945), пешадијски бригадни генерал. Питомац 31. класе Ниже школе Војне академије. На дужностима водника, ађутанта и командира у пешадији. Током ратова командир митраљеског одељења и командант батаљона. У болници од јануара 1917. до фебруара 1918, након тога у Опште војном одељењу Министарства војног. После рата командант пешадијског пука и бригаде, командант места у Сплиту и помоћник команданта Зетске дивизијске области. Пензионисан 1930. године. ВА, ДПП, кутија 1842, досије 739, *Тодорчевић (Милоја) Драгољуб*; М. Вјелјас, *n. d.*, 290–291.
- Септембра 1920. покренута је иницијатива на молбу Министарства војног и морнари-

9.	Генералштаб.[ни] потпуков.[ник]	Драгољуб Тасић ⁴¹	D. S. O.
10.	Генералштаб.[ни] мајор	Живадин Јовановић ⁴²	D. S. O.
11.	Пешадиј.[ски] мајор	Вељко Шапоњић ⁴³	D. S. O.
12.	Резервни пешад. [ијски] капет.[ан] I кл.[асе]	Драгољуб С. Петровић	M. S.
13.	Резервни пешад. [ијски] капет.[ан] I кл.[асе]	Спира Харисијадес	M. S.

це, а преко Министарства иностраних дела и Краљевског посланства у Лондону да се код британских надлежних власти издејствује исправка на декрету о одликовању пешадијског потпуковника Драгољуба Тодорчевића, јер је уместо његовог имена на декрету стајало име пешадијског потпуковника Драгољуба Тодоровића. Исправке су учињене и преписка је завршена марта 1921. године. АЈ, 341-130-327.

- 41 **Драгољуб Д. Тасић** (Ђуприја, 1881 – Београд, 1929), генералштабни бригадни генерал. Завршио 32. класу Ниже и 17. класу Више школе Војне академије, као и генералштабну припрему. До ратова водник и командир у артиљерији. Током ратова на служби у Оперативном одељењу Врховне команде и Опште војном одељењу Министарства војног, начелник Штаба Шумадијске дивизије, у посланству у Риму на специјалној мисији прикупљања Југословена. Након рата командант пешадијског пука, начелник штаба дивизијске и армијске области, професор на Војној академији. Године 1929. постављен за в. д. команданта Дунавске дивизијске области, али га је смрт спречила да преузме дужност. ВА, ДПП, кутија 1821, досије 208, *Тасић (Димитрија) Драгољуб*; М. Вјелажас, *n. d.*, 287.
- 42 **Живадин П. Јовановић** (с. Милошевац, 1882), генералштабни пуковник. Завршио 33. класу Ниже и 18. класу Више школе Војне академије, као и генералштабну припрему. До ратова водник и командир у артиљерији. Током Балканских ратова командант железничке станице и ордонанс официр Штаба I армије. У Првом светском рату помоћник начелника штаба дивизије и начелник штаба одреда. После рата начелник штаба коњичке дивизије, шеф одсека у Генералштабу, члан испитне комисије и в. д. начелника Штаба II армијске области. Пензионисан 1928. Реактивиран априла 1941. и постављен за начелника Оперативног одељења Штаба VII армије. ВА, ДПП, кутија 667, досије 767, *Јовановић (Пауна) Живадин*.
- 43 **Вељко С. Шапоњић** (Крагујевац, 1882 – Линген, 1943), пешадијски бригадни генерал. Питомац 33. класе Ниже школе Војне академије. На дужности водника и командира у пешадији. Током ратова командир чете, командант батаљона и ађутант у добровољачкој дивизији. После рата командант батаљона, пука и пешадије дивизијске области. Пензионисан 1939. као помоћник команданта дивизијске области. Реактивиран априла 1941. и постављен за помоћника команданта Брегалничке дивизије. Заробљен у Грчкој. Преживео торпедовање брода са југословенским заробљеницима у Солунском заливу маја 1941. Умро у заробљеништву. ВА, ДПП, кутија 1741, досије 171, *Шапоњић (Српена) Вељко*; М. Вјелажас, *n. d.*, 284.

К. Пов. Ф. АО Бр 59547	Министар Војни и Морнарице
25. марта 1919. год.[ине]	Ђенерал,
Београд	Мих.[аило] Рашић

Списак број 2

Списак

Г. Г. официра, подофицира и војника одликованих енглеским одличјима подареним од стране Њ. В. Енглеског Краља, а по акту Министарства Иностраних Дела № 4452 од 1. јануара 1919. год.[ине].

Редни број	Чин	Име и презиме	Команда	Примедба
------------	-----	---------------	---------	----------

1. Командерски Орден Св. Михаила и Св. Ђорђа [К. С. М. Г.]

1.	Ђенерал	Крста М. Смиљанић ⁴⁴		
----	---------	------------------------------------	--	--

2. Компанијон купатила С. В.

1.	Ђен.[ерал] штаб.[ни] пуковник	Милан Ђ. Недић ⁴⁵		
----	-------------------------------------	------------------------------	--	--

44 **Крста М. Смиљанић** (с. Љубиш, 1868 – Београд, 1944), армијски генерал. Завршио 21. класу Ниже и 5. класу Више школе Војне академије, као и генералштабну припрему. Године 1909–1910. био на стажу у Француској. Током каријере био водник и командир у инжињерији, ордонанс официр краља, начелник штаба дивизијске области, командант пешадијског пука. Током Балканских ратова начелник Саобраћајног одељења Врховне команде. У Првом светском рату командант Обреновачког одреда, Дринске дивизије I позива, Дринске дивизије на Солунском фронту, шеф Војне мисије у Љубљани. Након рата командант дивизијске и армијске области. Стављен у резерву 1929, а пензионисан 1931. Био је и бан Зетске бановине и сенатор. ВА, ДПП, кутија 1615, досије 256, *Смиљанић (Милосава) Крста*; М. Вјелјас, *n. d.*, 271.

45 **Милан Ђ. Недић** (Гроцка, 1877 – Београд, 1946), армијски генерал. Питомац 28. класе Ниже и 12. класе Више школе Војне академије. Завршио и генералштабну припрему. До ратова био је водник и командир у пешадији, ордонанс краља, на служби у Главном генералштабу. Током ратова шеф Војножелезничке инспекције у Саобраћајном одељењу Врховне команде, командант пристаништа Св. Јован Медовски, начелник Саобраћајног одељења Врховне команде, командант пешадијске бригаде. Након рата начелник Саобраћајног одељења Главног генералштаба, професор на Војној академији, командант дивизијске и армијске области, начелник Главног генералштаба (1934–35), члан

2.	коњич.[ки] пуковник	Никола С. Цоловић ⁴⁶	Командант I коњич.[ке] бриг.[аде]

3. Компанијон Св. Михаила и Св. Ђорђа С. М. Г.

1.	инжињер.[ијски] пуковник	Петар Прокић ⁴⁷	Начел.[ник] Саобр.[аћајног] одељ.[ења] Врх.[овне] К.[ома]нде
2.	пешад.[ијски] потпуковник	Гргур Ристић ⁴⁸	Командант II Југосл.[овенског] пука
3.	коњички мајор	Душан М. Додић ⁴⁹	Командант допун.[ског] коњич.[ког] дивиз.[иона]

Војног савета, министар војске и морнарице (1939–40). У Априлском рату командант Треће групе армија. За време окупације председник колаборационистичке владе у Србији. Након повлачења у Аустрију изручен Југославији. Извршио самоубиство током истраге. ВА, ДПП, кутија 1187, досије 332, *Недић (Ђорђа) Милан*; М. Вјелажас, *n. d.*, 224–25.

- 46 **Никола С. Цоловић** (Зајечар, 1874 – Београд, 1939), коњички бригадни генерал. Завршио је 26. класу Ниже и 9. класу Више школе Војне академије. До ратова водник у инжињерији и коњици, командир у коњици и помоћник команданта коњичког пука. Током ратова командант коњичког пука и бригаде. Након рата командант коњичке бригаде и помоћник команданта дивизијске области. Пензионисан 1927. године. ВА, ДПП, кутија 203, досије 581, *Цоловић (Стевана) Никола*; М. Вјелажас, *n. d.*, 133.
- 47 **Петар А. Прокић** (Крагујевац, 1875), инжињеријски пуковник. Питомац 26. класе Ниже и 12. класе Више школе Војне академије. Службовао у инжињеријским јединицама. Током ратова командант Железничке команде 1912–1916. и начелник Саобраћајног одељења Врховне команде 1918–1920. Након рата у комисији за пријем железничког материјала из Тракије и Бугарске. Пензионисан 1923. као начелник Инжињеријског одељења II армијске области. ВА, ДПП, кутија 1438, досије 83, *Прокић (Аћима) Петар*.
- 48 **Гргур В. Ристић** (Књажевац, 1878 – Београд, 1950), дивизијски генерал. Завршио је 30. класу Ниже и 13. класу Више школе Војне академије, као и курс у Мецу у Француској. До ратова водник и командир у пешадији, у комисији за пријем пушака у Маузеровој фабрици 1909–1910. Током ратова на служби у Тимочкој дивизији I позива, у Команди Трупа нових области, начелник Штаба Подримског одреда у Дебру, в. д. начелника Штаба Вардарске дивизије I позива, командант пука. Након рата помоћник команданта Пешадијске официрске школе, командант дивизијске области, инспектор Пешадије, председник Војно-дисциплинског суда. Пензионисан 1938. Реактиван априла 1941. и одведен у заробљеништво. ВА, ДПП, кутија 150, досије 642, *Ристић (Видена) Гргур*; М. Вјелажас, *n. d.*, 264–65.
- 49 **Душан М. Додић** (с. Милутовац 1884 – Оснабрик, 1955), коњички бригадни генерал. Питомац 33. класе Ниже школе Војне академије. Завршио курс у Пешадијској школи

4. Орден за Ревносну службу D. S. O.⁵⁰

1.	инжињер.[ијски] потпуков.[ник]	Никола Дерок ⁵¹
2.	ђен.[ерал]штаб.[ни] потпуков.[ник]	Светислав Т. Милосављевић ⁵²
3.	пешад.[ијски] потпуков.[ник]	Владимир Ж. Милошевић ⁵³
4.	пешад.[ијски] мајор	Миливоје М. Радоњић ⁵⁴

гађања 1912. До ратова водник и командир у коњици. Током ратова командир ескадрона и командант допунског дивизиона. Након рата командант коњичког пука и бригаде, командант Коњичке подофицирске школе, помоћник команданта дивизијске области. Пензионисан 1939. Реактивиран априла 1941. и постављен за команданта позадине Ибарске дивизије. Одведен у заробљеништво, одакле се није вратио у земљу. ВА, ДПП, кутија 157, досије 1113, *Додић (Милоша) Душан*; М. Вјелажас, *n. d.*, 144.

50 Правилније Орден за војне заслуге.

51 **Никола Ј. Дерок** (Београд, 1874–1944), инжињеријско-технички генерал. Завршио 24. класу Ниже школе Војне академије и Електро-техничку школу у Петрограду (1901–1903). До ратова водник и командир телеграфске чете, на служби у Инжињеријско-техничком одељењу Министарства војног. Током ратова шеф Телеграфског одсека Саобраћајног одељења Врховне команде, шеф Телеграфске инспекције и начелник Поштанско-телеграфског одељења Врховне команде. Након рата у Инжињеријској инспекцији, председник Инжињеријско-техничког комитета, начелник Инжињеријско-техничког одељења Министарства војске и морнарице. Суспендован због афере и лишен чина 1937. године. ВА, ДПП, кутија 148, досије 544, *Дерок (Јована) Никола*; М. Вјелажас, *n. d.*, 141.

52 **Светислав Т. Милосављевић** (Ниш, 1882 – Београд, 1960), генералштабни бригадни генерал. Питомцац 32. класе Ниже и 15. класе Више школе Војне академије. Завршио генералштабну припрему. На дужностима водника и ађутанта у инжињерији, а после превода у пешадију водник и командир. Током Балканских ратова у Врховној команди и Штабу I армије, делегат Врховне команде при Железничкој инспекцији у Београду. У Првом светском рату помоћник начелника Штаба I армије, помоћник па шеф Војно-железничке инспекције Врховне команде. Након рата професор на Војној академији, командант пешадијског пука, начелник Саобраћајног одељења Главног генералштаба, министар саобраћаја, бан Врбаске бановине. У Априлском рату у Саобраћајном одељењу Врховне команде. ВА, ДПП, кутија 1103, досије 387, *Милосављевић (Томе) Светислав*; М. Вјелажас, *n. d.*, 216.

53 **Владимир Ж. Милошевић** (с. Доња Ливадица, 1879 – Београд, 1953), пешадијски бригадни генерал. Завршио 32. класу Ниже школе Војне академије, као и Нижи и Виши курс Пешадијске официрске школе. До ратова водник и командир у пешадији. Током ратова командир и командант батаљона. После ратова на служби у Министарству војске и морнарице, командант пешадијског пука, помоћник команданта дивизијске области. Пензионисан 1935. Реактивиран априла 1941. и одведен у заробљеништво. ВА, ДПП, кутија 1112, досије 607, *Милошевић (Живана) Владимир*; М. Вјелажас, *n. d.*, 216–17.

54 **Миливоје М. Радоњић** (Врање, 1881 – Крагујевац, 1939), пешадијски бригадни гене-

5. Војни Крст М. С.

1.	коњич.[ки] мајор	Ђорђе С. Исаковић ⁵⁵	
2.	пешад.[ијски] мајор	Стеван Пешић ⁵⁶	
3.	коњички мајор	Димитрије Ј. Чемерикић ⁵⁷	Командир 3. еск.[адрона] I коњич.[ког] пука
4.	артиљ. [еријски] капет.[ан] I кл.[асе]	Божидар Ј. Николић,	6. батер.[ија] Дунав.[ског] пољ.[ског] арт.[иљеријског] пука

рал. Питомац 33. класе Ниже школе Војне академије. До Балканских ратова водник и ађутант у пешадији. Током ратова ађутант, командир чете и командант батаљона. Након рата командант пука, помоћник команданта дивизијске области. ВА, ДПП, кутија 1471, досије 63, *Радоњић (Милоја) Миливоје*; М. Вјелажас, *n. d.*, 257.

- 55 **Ђорђе С. Исаковић** (Београд, 1885–1931), пешадијски бригадни генерал. Завршио 34. класу Ниже и 19. класу Више школе Војне академије, као и генералштабну припрему. Током Балканских ратова командир у коњици. У Првом светском рату у Обавештајном одсеку Врховне команде, помоћник начелника Штаба команде Београда и Дринске дивизије. Након рата начелник штаба дивизијске области, професор на Војној академији. Враћен из генералштабне струке у пешадију, потом командант војног округа и пешадије у дивизијској области. Пензионисан по својој молби 1931. године. ВА, ДПП, кутија 565, досије 729, *Исаковић (Светислава) Ђорђе*; М. Вјелажас, *n. d.*, 162.
- 56 **Стеван Љ. Пешић** (Кладово, 1882 – Београд, 1944), интендантски генерал. Питомац 33. класе Ниже школе Војне академије. Завршио Интендантску школу у Паризу. На дужности водника у пешадији и у интендантури Моравске дивизијске области. Током Балканских ратова у интендантури I армије. У Првом светском рату помоћник интенданта I армије, шеф Одећног одсека Економског одељења Врховне команде. Након рата професор на Војној академији, помоћник па управник Интендантске академије, начелник Економског одељења Министарства војске и морнарице. Заробљен у Априлском рату и одведен у логор. Након отпуштања из заробљеништва 1942. био на челу Одељења за слање пакета официрима у заробљеништву Недићеве владе. Стрелан после ослобођења Београда. ВА, ДПП, кутија 1328, досије 5, *Пешић (Љубомира) Стеван*; М. Вјелажас, *n. d.*, 243.
- 57 **Димитрије Ј. Чемерикић** (Призрен, 1882 – Београд, 1960), коњички бригадни генерал. Завршио 34. класу Ниже школе Војне академије. До Балканских ратова водник у коњици. Током ратова 1912–1918. водник и командир у коњици. После рата војни изасланик у Тирани, командант коњичког пука и бригаде, командант Коњичке школе, помоћник команданта Жанدارмерије. ВА, ДПП, кутија 247, досије 19, *Чемерикић (Јована) Димитрије*; М. Вјелажас, *n. d.*, 135.

5.	пешад.[ијски] капет.[ан] I кл.[асе]	Владислав Д. Димитријевић	X пук
6.	рез.[ервни] пешад.[ијски] капет.[ан] I кл.[асе]	Живојин Љ. Исаковић	XII [пук]
7.	рез.[ервни] пешад.[ијски] капет.[ан] II кл.[асе]	Светозар Ј. Николић	1. чета 1. бат.[аљона] III пук.[а]
8.	пешад.[ијски] поручник	Милош Дробњак	Јуришна чета II Југосл.[овенског] пук.[а]
9.	пешад.[ијски] поручник	Вукашин Ж. Станковић	3. чета 1 бат. [аљона] II пук.[а]
10.	пешад.[ијски] поручник	Светолик Д. Ћирић	IV митр.[аљеско] одељ.[ење] V [пука]
11.	пешад.[ијски] мајор	Драгутин К. Мартиновић ⁵⁸	XXIII [пук]
12.	пешад.[ијски] мајор	Стојан А. Марјановић	XXIII [пук]
13.	пешад.[ијски] капет.[ан] I кл.[асе]	Десан М. Илић	митр.[аљеско] одељ.[ење] XXIII [пука]
14.	рез.[ервни] арт.[илъеријски] поручник	Топлица В. Пешић	6. брд.[ска] шумад.[ијска] батер.[ија]
15.	артиљер.[ијски] поручник	Петар Р. Раденковић	3. бат.[ерија] шум.[адијског] брд.[ског] пука.

58 Драгутин К. Мартиновић (Ваљево, 1879 – Крушевац, 1933), пешадијски пуковник. Питомац 31. класе Ниже школе Војне академије. До ратова водник и командир у пешадији. Током ратова командир чете и командант батаљона у пешадији, на служби у штабовима пука и дивизије. Након рата командант батаљона, пука и војног округа. Пензионисан 1933. године. ВА, ДПП, кутија 996, досије 217, *Мартиновић (Косте) Драгутин*.

16.	пешад.[ијски] Бранимир Ст. поручник Живковић	XXI пук
17.	пешад.[ијски] Добривоје Љ. мајор Параћинац	XXVIII [пук]
18.	артиљер.[ијски] Драгоје Д. мајор Котлајић ⁵⁹	2. пољ.[ска] батер.[ија] Југосл.[овенског] пука

6. Медаља за Ревносну Службу Д. С. М.⁶⁰

1.	добровољ. [ачки] Лазар И. наредник Ђукић	4. чета 2. бат.[аљона] I пук.[а]
2.	акт.[ивни] поднаред. Петар Т. [ник] Павловић	1. [чета] 3. [батаљона] II пук.[а]
3.	Резерв.[ни] Јован А. каплар Нешић	IV митр.[аљеско] одељ.[ење] III [пука]
4.	добровољ. [ачки] Трифун наредник Миладиновић	2. чета 2. бат.[аљона] IV [пука]
5.	поднаред. Чедомир Ј. [ник] Радосављевић	митр.[аљеско] одељ.[ење] V [пука]
6.	Наредник Бранислав С. -водник Брадић	2. чета 1. бат.[аљона] VI [пука]
7.	акт.[ивни] Мирослав В. наредник Радовић	4. [чета] 1. [батаљона] VII [пука]
8.	Резерв.[ни] Петко Ж. поднаред.[ник] Павловић	3. [чета] 3. [батаљона] VIII [пука]
9.	добровољ. Војин И. [ачки] наредник Кузманац	4. [чета] 1. [батаљона] IX [пука]

⁵⁹ Драгоје Д. Котлајић (Ужице, 1880), артиљеријски мајор. Завршио 34. класу Ниже школе Војне академије. До ратова водник и наставник у Артиљеријској подофицирској школи. Током ратова водник и командир у артиљерији. Након ратова управник Војно занатске школе у Крагујевцу. Пензионисан 1921. године. ВА, ДПП, кутија 789, досије 265, *Котлајић (Дамјана) Драгоје*.

⁶⁰ Правилније Медаља за војне заслуге.

10.	наредник	Милан М. Вујадиновић	4. [чета] 2. [батаљона] X [пука]
11.	поднаред. [ник]	Миленко С. Благојевић	2. [чета] 2. [батаљона] X [пука]
12.	каплар	Крста К. Коловић	3. [чета] 2. [батаљона] XI [пука]
13.	поднаред. [ник]	Милија В. Весковић	2. [чета] 1. [батаљона] XII [пука]
14.	Резер.[вни] наредник	Живота П. Миленковић	2. [чета] 3. [батаљона] XIII [пука]
15.	редов	Никола Симоновић	1. [чета] 1. [батаљона] XIV [пука]
16.	акт.[ивни] поднаред.[ник]	Стојан С. Ршумовић	2. [чета] 2. [батаљона] XV [пука]
17.	наредник	Лазар Вујиновић	4. чета 1. бат.[аљона] II Југосл.[овенског] пук.[а]
18.	поднаред. [ник]	Танасије Ж. Николић	IV митр.[аљеско] одељ.[ење] [II Југословенског пука]
19.	поднаред. [ник]	Лазар Ђ. Павлић	Јуришна чета [II Југословенског пука]
20.	Резер.[вни] наредник	Божидар П. Граовац	1. ескадрон II коњич.[ког] пук.[а]
21.	Резер.[вни] наредник	Милорад А. Сремчевић	Коњич.[ки] допун.[ски] дивиз.[ион]
22.	Резер.[вни] поднаред.[ник]	Тодосије Ђурић	Шумад.[ијски] коњич.[ки] ескадрон
23.	Резер.[вни] каплар	Драгутин М. Рајић	3. ескадр.[он] I коњич.[ког] пук.[а]
24.	поднаред. [ник]	Стеван Ј. Илић	1. брд.[ска] бат.[ерија] Дрин. [ског] арт.[иљеријског] пука
25.	Резер.[вни] каплар	Светолик М. Живчић	1. брд.[ска] батерија] Тимоч. [ког] [артиљеријског пука]
26.	наредник	Петро Христић	XXIII пук

27.	наредник	Светозар Н. Тодоровић	XXIII [пук]
28.	наредник	Војислав Јовановић	XXIII [пук]
29.	поднаред. [ник]	Милоје Милојковић	XXIII [пук]
30.	редов	Радослав Ј. Борамовић	XXIII [пук]
31.	наредник	Ђорђе И. Игњатовић	XXII [пук]
32.	наредник	Светислав М. Радовановић	XXII [пук]
33.	поднаред. [ник]	Периша Т. Минић	XXII [пук]
34.	поднаред. [ник]	Милан В. Мартиновић	1. бат.[аљон] Х пеш.[адијског] [пука]
35.	каплар	Лазар К. Јовановић	3. пољ.[ска] батер.[ија] Југосл. [овенске] дивиз.[ије]
36.	поднаред. [ник]	Милорад М. Глишовић	XXV пук.[овска] окр.[ужна] команда
37.	поднаред. [ник]	Драгомир Стојановић	6. брд.[ска] шумад.[ијска] батер.[ија]
38.	каплар	Никола Ј. Дукић	[6. брдска шумадијска батерија]
39.	каплар	Живојин Ј. Илић	Тимоч.[ка] чета Охрид.[ског] одреда
40.	редов	Трифун Ј. Мајкић	Шумад.[ијска] [чета Охридског одреда]
41.	наредник	Илија Вујичић	Охридски одред
42.	наредник	Велисав М. Стојковић	1. брд.[ска] Југосл.[овенска] батер.[ија]
43.	поднаред. [ник]	Витомир О. Симићевић	2. [брдска] Шумад.[ијска] [батерија]
44.	каплар	Живојин А. Тро(с)шић	XXI пеш.[адијски] пук

45.	редов	Обрен Ј. Симоновић	XXI [пешадијски пук]
46.	наредник	Остоја Паљић	XXVIII [пешадијски пук]
47.	наредник	Чедомир М. Тобцић	Штаб хауб.[ичког] Југосл. [овенског] дивиз.[иона]
48.	поднаред. [ник]	Никола Јовановић	XXVIII пеш.[адијски] пук
49.	каплар	Цветко Ковачевић	XXVIII [пешадијски пук]
50.	редов	Страхиња С. Милосављевић	Штаб 1. див.[изиона] хауб. [ичког] пука Југосл.[овенске] див.[изије]

7. Војничка Медаља М. М.⁶¹

1.	Редов добровољац	Миле Ђ. Рајичевић	2. чета 2. бат.[аљона] II пука
2.	редов	Зарија Ђ. Златановић	4. [чета] 3. [батаљона] III [пука]
3.	Резер.[вни] каплар	Милоје С. Цветковић	3. [чета] 3. [батаљона] IV [пука]
4.	Актив.[ни] каплар	Сретен С. Филиповић	Митр.[аљеско] одељ.[ење] 3. [батаљона] V [пука]
5.	Резер.[вни] каплар	Нинко М. Ђурђевић	1. чета 3. бат.[аљона] VI [пука]
6.	Резер.[вни] наредник	Лазар П. Константиновић	IV митр.[аљеско] одељ. [ење] VII [пука]
7.	Резер.[вни] наредник	Љубомир Ј. Петровић	3. чета 2. бат.[аљона] VIII [пука]
8.	Резер.[вни] наредник	Бождар Ј. Матић	4. [чета] 2. [батаљона] IX [пука]
9.	наредник	Јовко С. Стојановић	4. [чета] 2. [батаљона] X [пука]
10.	поднаред. [ник]	Будимир С. Маринковић	1. [чета] 2. [батаљона] X [пука]

61 Правилније Војна медаља.

11.	редов	Милија Милетић	3. [чета] 2. [батаљона] X [пука]
12.	наредник	Љубомир И. Милановић	2. [чета] 3. [батаљона] XI [пука]
13.	наредник	Милун Г. Николић	3. [чета] 1. [батаљона] XI [пука]
14.	поднаредн. [ик]	Петар В. Милошевић	1. [чета] 2. [батаљона] XI [пука]
15.	поднаредник	Богољуб В. Рашковић	3. [чета] 3. [батаљона] XII [пука]
16.	каплар	Марко Д. Алексић	2. [чета] 1. [батаљона] XII [пука]
17.	каплар	Никола М. Митровић	2. [чета] 3. [батаљона] XII [пука]
18.	поднаредник	Петар Ј. Јорговановић	Митр.[аљеско] одељ.[ење] 2. [батаљона] XIII [пука]
19.	Резер.[вни] наредник	Стаменко М. Павковић	4. чета 1. [батаљона] XIII [пука]
20.	Редов добровољац	Петар Л. Павловић	3. [чета] 3. [батаљона] XIII [пука]
21.	Актив.[ни] наредник	Милосав П. Милојевић	3. [чета] 1. [батаљона] XIV [пука]
22.	резер.[вни] редов	Светозар Ј. Стокић, 1.	[чета] 2. [батаљона] XIV [пука]
23.	резер.[вни] наредник	Душан К. Миловановић	[чета] 3. [батаљона] XIV 4. [пука]
24.	редов добровољац	Милија Јериновић	2. [чета] 1. [батаљона] XIV [пука]
25.	актив.[ни] поднаредник	Илија Д. Илић	3. [чета] 1. [батаљона] XV [пука]
26.	резер.[вни] каплар	Божидар Д. Живковић	3. [чета] 2. [батаљона] XV [пука]
27.	резер.[вни] поднаред.[ник]	Стеван Ј. Старчевић	2. [чета] 1. [батаљона] XV [пука]

28. каплар Будимир Ј. Цвијевић 1. [чета] 3. [батаљона] II Југосл.[овенског] пук.[а]
29. каплар Тодор Н. Јовановић 2. [чета] 3. [батаљона] [II Југословенског пука]
30. Резер.[вни] Лjubисав Ц. Ракић Митр.[аљеско] одељ.[ење] I коњич.[ког] пука
31. редов Милош М. Јовичић 3. ескадр.[он] II коњич.[ког] пука
32. Актив.[ни] Милић И. Костантиновић [3. ескадрон] III [коњичког пука]
33. актив.[ни] коњич.[ки] Милован Ј. Илић 1. [ескадрон] допун.[ског] дивиз.[иона]
34. резер.[вни] Драгомир Р. Милановић 2. [ескадрон допунског дивизиона]
35. резер.[вни] Младен Ј. Манојловић Морав.[ски] коњич.[ки] ескадр.[он]
36. резер.[вни] Стојиша М. Росић Дрин.[ски] [коњички ескадрон]
37. резер.[вни] Танасије Р. Чубић Дунав.[ски] [коњички ескадрон]
38. акт.[ивни] Радивоје Ј. Поповић 3. брд.[ска] батер.[ија] Морав.[ске] див.[изије]
39. резер.[вни] Душан Д. Мишовић 3. бат.[ерија] Морав.[ског] пољ.[ског] арт.[иљеријског] пука
40. резер.[вни] Милета П. Милановић 2. хауб.[ичка] бат.[ерија] Морав.[ског] хауб.[ичког] дивиз.[иона]
41. редов Миле М. Кончар батер.[ија] Морав.[ског] брд.
42. добровољац Петар Ј. Петровић 2. [ског] арт.[иљеријског] пука
43. каплар 4. [батерија] Дрин[ског] [брдског артиљеријског пука]
1. хауб.[ичка] батер.[ија] Дрин.[ског] хауб.[ичког] дивиз.[иона]

44.	каплар	Милорад Т. Цолић	1. батер.[ија] Дрин.[ског] пољ. [ског] арт.[иљеријског] пука
45.	актив.[ни] наредник	Живко Миљковић	1. пољ.[ска] батер.[ија] Дунав. [ског] [пољског артиљеријског пука]
46.	резер.[вни] поднаред.[ник]	Милован М. Милић	3. брд.[ска] батер.[ија] Дунав. [ског] брд.[ског] дивиз.[иона]
47.	резер.[вни] поднаредник	Ђурђе В. Драмлић	1. хауб.[ичка] батер.[ија] Дунав.[ског] хауб.[ичког] [дивизиона]
48.	редов	Стојадин Ј. Илић	Пољ.[ска] батер.[ија] дивиз. [иона] коњич.[ке] арт. [иљерије]
49.	редов	Паун М. Адамовић	6. батер.[ија] Тимоч.[ког] пољ. [ског] арт.[иљеријског] пука
50.	резер.[вни] наредник	Војислав М. Симић	1. ескадр.[он] IV коњич.[ког] пука
51.	наредник	Марко Опалић	XXIII пук
52.	поднаред. [ник]	Петар Ђорђевић	XXIII [пук]
53.	каплар	Видоје Марковић	XXIII [пук]
54.	поднаред. [ник]	Светозар Филиповић	XXIII [пук]
55.	редов	Душан Ж. Ристић	XXIII [пук]
56.	редов	Живко Рад. Нешић	XXIII [пук]
57.	редов	Михаило Миланић	XXIII [пук]
58.	редов	Сава Ник. Димитријевић	XXIII [пук]
59.	редов	Стеван Савић	XXIII [пук]
60.	редов	Живан Миличић	XXIII [пук]
61.	поднаред. [ник]	Гавра Р. Вучетић	XXII [пук]
62.	поднаред. [ник]	Драгољуб К. Станисављевић	XXII [пук]

63.	поднаред.[ник]	Аврам Ј. Копларевић	XXII [пук]
64.	поднаред.[ник]	Драгутин Станојевић	XXII [пук]
65.	каплар	Милан Јовић	XXII [пук]
66.	редов	Милија Л. Поповић	XXII [пук]
67.	каплар	Тодор Шутић	XXII [пук]
68.	каплар	Александар А. Крунић	1. бат.[аљон] X пеш. [адијског] пука
69.	наредник	Милан М. Николић	5. брд.[ска] батерија
70.	Редов телеф.[ониста]	Петар И. Жоња	3. пољ.[ска] батер.[ија] Југ.[ословенске] дивиз. [ије]
71.	поднаред.[ник]	Никола М. Милошевић	Охрид.[ски] одред
72.	поднаред.[ник]	Рајко Ж. Живановић	6. брд.[ска] шумад. [ијска] батер.[ија]
73.	поднаред.[ник]	Јован А. Јовановић	6. [брдска шумадијска батерија]
74.	каплар	Милорад С. Бркић	6. [брдска шумадијска батерија]
75.	редов	Исаило Ј. Јовановић	Охрид.[ски] одред
76.	редов	Душан А. Вуковић	[Охридски одред]
77.	поднаред.[ник]	Данило В. Миловановић	Шумад.[ијска] чета Охр.[идског] одреда
78.	каплар	Михаило Росчић	[Шумадијска чета Охридског одреда]
79.	редов	Милорад В. Брковић	[Шумадијска чета Охридског одреда]
80.	каплар	Бождар Љ. Крљанац	6. брд.[ска] шумад. [ијска] батер.[ија]
81.	наредник	Станко Влаховић	Охрид.[ски] одред
82.	наредник	Милија Андрић	[Охридски одред]
83.	редов	Видоје Гојковић	[Охридски одред]
84.	поднаред.[ник]	Благоје И. Радојковић	3. бат.[ерија] шум. [адијског] брд.[ског] пука

85. поднаред.[ник] Милан М. Петровић 1. пољ.[ска] батер.[ија]
Југосл.[овенске]
дивиз.[ије]
86. каплар Драгиша Б. Ћосић 3. брд.[ска] [батерија
Југословенске
дивизије]
87. наредник Живко Д. Ранковић XXI пук
88. поднаред.[ник] Сава М. Урошевић XXI [пук]
89. каплар Вукојица Ж. Весић XXI [пук]
90. каплар Млорад А. Милошевић XXI [пук]
91. наредник Живко Богдановић XXVIII [пук]
92. поднаред.[ник] Влада Дворник XXVIII [пук]
93. редов Димитрије Травица XXVIII пук
94. редов Никола Штрбац XXVIII [пук]
95. редов Војислав Грујић XXVIII [пук]
96. поднаред.[ник] Гавра Влајић XXVIII [пук]
97. поднаред.[ник] Стојан А. Поповић 1. батер.[ија] Југосл.
[овенског] хауб.
[ичког] дивиз.[иона]
98. поднаред.[ник] Александар С.
Димитријевић 2. [батерија
Југословенског
хаубичког дивизиона]
99. поднаред.[ник] Антоније Д. Јовановић Штаб 1. див.[изиона]
пољ.[ског] арт.
[иљеријског] пука
Југосл.[овенског]
100. каплар Сокол Б. Миланковић [Штаб 1. дивизиона
пољског
артиљеријског
пука Југословенског]

8. Медаља за заслуге М. С. М.⁶²

1.	резер.[вни] наредник	Драгутин С. Јоцић	I одељ.[ење] муниц.[ијске] колоне Морав.[ске] дивиз.[ије]
2.	редов	Милан Лојаница	Ровов.[ска] батер.[ија] Дрин. [ске] дивиз.[ије]
3.	резер.[вни] поднаред.[ник]	Ђорђе Ј. Марјановић	3. батер.[ија] Тимоч.[ког] брд. [ског] арт.[иљеријског] дивиз. [иона]
4.	акт.[ивни] наредник	Драгутин Т. Стојковић	2. [батерија Тимочког брдског артиљеријског дивизиона]
5.	резер.[вни] каплар	Александар С. Вељковић	1. [батерија Тимочког] хауб. [ичког] [дивизиона]
6.	резер.[вни] поднаред.[ник]	Владимир М. Милошевић	1. чета Морав.[ског] пион. [ирског] полубат.[аљона]
7.	резер.[вни] поднаред.[ник]	Никола Ђорђевић	2. [чета] Дунав.[ског] [пионирског полубатаљона]
8.	резер.[вни] поднаред.[ник]	Драгољуб С. Миловановић	1. [чета] Дунавског пионирског полубатаљона]
9.	резер.[вни] поднаред.[ник]	Јосиф Т. Коцић	Телеграф.[ско] одељ.[ење] Морав.[ске] дивиз.[ије]
10.	резер.[вни] каплар	Милан Радојковић	[Телеграфско одељење] Дунав. [ске][дивизије]
11.	редов	Борисав Д. Митровић	I завојиш.[те] Морав.[ске] дивиз.[ије]
12.	редов	Негован Ђ. Алексић	II [завојиште] Дунав.[ске] [дивизије]
13.	редов добровољац	Зарија Т. Благојевић	4. чета 3. бат.[аљона] IV пука

---

62 Правилније Медаља за ревносну службу.

14.	редов	Срдан П. Веселић	4. [чета] 3. [батаљона] V [пука]
15.	редов	Никола Јанковић	Штаб VI [пука]
16.	поднаред. [ник]	Радосав В. Марковић	Митраљ.[еско] одељ. [ење] 2 бат.[аљона] X пука
17.	каплар	Војислав Томић	3. чета 2. бат.[аљона] XI пука
18.	жандарм. [еријски] поднаредник	Милан М. Петровић	Штаб XI [пука]
19.	редов	Славко М. Васиљевић	3. чета 3. бат.[аљона] XII [пука]
20.	резер.[вни] наредник	Милоје М. Мишић	Штаб XIII [пука]
21.	резер.[вни] поднаред.[ник]	Ивко Т. Савић	3. чета 3. бат.[аљона] XIV [пука]
22.	акт.[ивни] наредник	Драгомир М. Радовановић	Митр.[аљеско] одељ. [ење] 1. бат.[аљона] XV пука
23.	редов	Добривоје М. Јовановић	2. ескад.[рон] II коњич.[ког] пука
24.	резер.[вни] поднаред.[ник]	Ранко Т. Тасић	3. [ескадрон] IV [коњичког пука]
25.	каплар	Величко Ж. Пауновић	2. чета 1. бат.[аљона] II Југосл.[овенског] пука
26.	наредник	Светозар Т. Митић	XXIII пук
27.	поднаред.[ник]	Ранко Т. Михаиловић	XXIII [пук]
28.	каплар	Драгомир Сефкерицац	XXIII [пук]
29.	редов	Стеван Игњатовић	XXIII [пук]
30.	редов	Живота Ристић	XXIII [пук]
31.	наредник	Александар Д. Младеновић	4. батер.[ија] 2. див. [изиона] Југ. [ословенског] пољ. [ског] арт.[иљеријског] пука

32.	наредник	Костантин Ј. Савић	XXII пук
33.	поднаредник	Тома Н. Стојановић	XXII [пук]
34.	каплар	Јаков М. Вучковић	XXII [пук]
35.	каплар	Марко Марић	XXII [пук]
36.	каплар	Ранко И. Жунић	4 брд.[ска] батерија
37.	наредник	Живко Ф. Лекић	1. [брдска] шумад. [ијска] батерија
38.	наредник	Сретен И. Арсић	1. [брдска шумадијска батерија]
39.	наредник	Милован М. Миловановић	1. [брдска шумадијска батерија]
40.	поднаред. [ник]	Милан Ј. Ђорђевић	1. [брдска шумадијска батерија]
41.	поднаред. [ник]	Алекса С. Топаловић ⁶³	1. [брдска шумадијска батерија]
42.	наредник	Стеван Филиповић	Охридски одред
43.	поднаред.[ник]	Милан Мијатовић	[Охридски одред]
44.	наредник	Звездан И. Младеновић	Штаб Југосл. [овенског] брд.[ског] дивиз.[иона]
45.	поднаред.[ник]	Сима Ђ. Ђорђевић	XXI пук
46.	наредник	Петар Павловић	Телеф.[онско] одељ. [ење] XXVIII [пука]
47.	каплар	Милан Бубњевић	[Телефонско одељење XXVIII пука]

63 Алекса С. Топаловић из села Липовца, среза Таковског, округа Рудничког, као поднаредник 1. брдске батерије Шумадијског брдског артиљеријског пука предложен је 1918. од стране својих надређених за Медаљу за заслуге (Meritorious Service Medal). Декретом под бројем 47 од 20. октобра 1919. британска влада га је и одликовала. Пошто је у том тренутку био демобилисан Команда Треће армијске области преко ондашње батерије изврши слање медаље поштом, али непажњом чиновника медаља је изгубљена. После низа молби које је упутио разним државним органима, Алекса Топаловић, тада у својству резервног артиљеријског наредника, обратио се посланству у Лондону које га је преко Министарства иностраних послова обавестило да је потребно да уплати десет шилинга и шест пенса како би му се медаља доставила из Енглеске. Најзад, Краљевско посланство у Лондону набавило је дупликат медаље преко британског Министарства војске и послало медаљу марта 1929. године. АЈ, 341-132-331.

48.	редов	Видосав Шопаловић	Болнич.[арска] чета Вард. [арске] див.[изијске] обл.[асти]
49.	редов	Живан С. Шестовић	1. батерија ⁶⁴ хауб.[ичког] Југосл. [овенског] дивиз.[иона]
50.	редов	Душан М. Чоловић	Писар штаба 1. див.[изиона] пољ.[ског] Југосл.[овенског] пука
		Пов. К. Ф. АО. No 59547	По заповести Министра Војног
		11. јула 1919. год.[ине]	Начелник, пуковник
		Београд	Мих.[аило] Љ. Јовановић

Документ број 3⁶⁵

Посланство Његовог Краљевског Величанства има част да преда Министарству спољних послова осам повеља Ордена Св. Михаила и Св. Ђорђа додељених следећим официрима:

Господину генералу Милошу М. Васићу.⁶⁶

64 У оригиналу грешком стоји „бatalјон“.

65 АЈ, МИП КЈ-334/5, Бр. 10941/19, Британско посланство – МИП-у, 22. септембар 1919. Документ је у оригиналу на француском језику.

66 **Милош М. Васић** (с. Неманикуће, 1859 – Београд, 1935), дивизијски генерал. Питомац 13. класе Ниже и 1. класе Више школе Војне академије (1. у рангу). На стажу у Штабу 3. пешадијске дивизије у Линцу. Завршио генералштабну припрему. У ратовима 1876–78. учествовао као добровољац, а у рату 1885. командир чете. Током службе био је командир чете питомаца Војне академије, начелник штаба дивизијске области, професор на Војној академији, шеф одсека у Главном генералштабу, командант пешадијског пука, војни изасланик у Бугарској, министар војни (1900–1901). Током 1902–1903. дипломатски представник у Црној Гори. Пензионисан 1903. У ратовима 1912–13. делегат код грчке Врховне команде. У Првом светском рату командант Браничевског одреда, Дунавске дивизије II позива, заступник команданта I армије, делегат Владе код грчког краља и Владе, командант III армије, делегат Врховне команде и Владе код италијанског краља. После ратова делегат Владе у Сплиту, командант армијске области, министар војске и морнарице. Пензионисан 1923. године. ВА, ДПП, кутија 78, досије 366, *Васић (Милоја) Милош*; М. Вјелажас, *n. d.*, 298.

Господину генералу Божидару П. Терзићу.⁶⁷

Господину пуковнику Милану Ж. Миловановићу.⁶⁸

Господину пуковнику Данилу Калафатовићу.⁶⁹

-
- 67 **Божидар П. Терзић** (Горњи Милановац, 1867 – Београд, 1939), армијски генерал. Завршио 19. класу Ниже и 4. класу Више школе Војне академије, као и генералштабну припрему. До ратова био је водник у пешадији, потом артиљерији, командир батерије, на служби у Главном генералштабу, командант батаљона и пука, ађутант краља, начелник Оперативног одељења Генералштаба. Током Балканских ратова налазио се на положају начелника Оперативног одељења Врховне команде и команданта Шумадијске дивизије I позива. У Првом светском рату био је начелник Штаба I армије, командант Шумадијске дивизије I позива, министар војни (1915–1918), изасланик Врховне команде у Сарајеву. Након рата командант дивизијске и армијске области, командант Банатских трупа. Пензионисан на свој захтев 1920, па реактивиран 1923. и поново пензионисан 1929. године. ВА, ДПП, кутија 1832, досије 466, *Терзић (Петра) Божидар*; М. Вјелјајас, *n. d.*, 288.
- 68 **Милан Ж. Миловановић** (с. Шетоње, 1874 – Београд, 1942), армијски генерал. Питомец 24. класе Ниже и 7. класе Више школе Војне академије. Завршио генералштабну припрему. Године 1903. био шест месеци у Француској. Током каријере био је водник и командир у инжињерији, на служби у Главном генералштабу, начелник штаба дивизијске области, професор на Војној академији, начелник Обавештајног одељења Главног генералштаба. Током Балканских ратова шеф Обавештајног одсека Оперативног одељења Врховне команде, начелник Штаба Црногорске дивизије и командант 7. пешадијског пука. Учествовао у арнаутској побуни 1913. Током Првог светског рата помоћник начелника Штаба III армије, начелник одељења у Министарству војном и Врховној команди, делегат Врховне команде код француске војске, начелник Штаба II армије. Након рата командант дивизијске и армијске области, помоћник и начелник Главног генералштаба, министар војске и морнарице (април – октобар 1934), члан Војног савета. Пензионисан 1940. године. ВА, ДПП, кутија 1116, досије 705, *Миловановић (Животе) Милан*; М. Вјелјајас, *n. d.*, 217. – У оригиналу документа грешком је написано „Миловновић“. Иако не располажемо додатном документацијом верујемо да је у наредном периоду грешка исправљена јер у персоналном картону стоји да је одликован наведеним орденом. ВА, ДПП, кутија 1116, досије 705, *Миловановић (Животе) Милан*.
- 69 **Данило С. Калафатовић** (Краљево, 1875 – Мозбург, 1946), армијски генерал. Завршио 26. класу Ниже (1. у рангу) и 8. класу Више школе Војне академије, потом државни питомац у Француској. Завршио генералштабну припрему. До ратова 1912–1918. био је водник и командир у артиљерији, ордонанс-официр краља, начелник штаба дивизијске области, војни изасланик у Софији и Букурешту. Током Балканских ратова на служби у Штабу II армије, потом војни експерт на Конференцији мира у Букурешту. У Првом светском рату начелник Штаба Моравске дивизије II позива, председник комисије за укрцавање трупа у Валони, шеф Обавештајног одсека Оперативног одељења, па начелник Оперативног одељења Врховне команде. Након рата војни изасланик у Паризу и члан мировне делегације у Паризу и Рапалу, помоћник начелника Генералштаба и министра војске и морнарице, командант дивизијске и армијске области и инспектор Земаљске одбране. Пензионисан 1930. године. Реактивиран априла 1941. и постављен за команданта позадине Врховне команде, а 13. априла за начелника Штаба Врховне команде са овлашћењем да поведе преговоре са Немцима. Одведен је у заробљеништво, одакле се није вратио у земљу. ВА, ДПП, кутија 687, досије 450, *Калафатовић (Сретена) Данило*; М. Вјелјајас, *n. d.*, 179.

Господину пуковнику Душану Л. Туфегџићу.⁷⁰

Господину пуковнику др Роману Сондермајеру.⁷¹

Господину пуковнику Милошу А. Јовановићу.⁷²

Господину пуковнику др Сими Карановићу.⁷³

Посланство моли Краљевско Министарство да проследи ове повеље до њиховог одредишта.

Београд,

22. септембар 1919.

Министарству спољних послова,
Београд.

-
- 70 **Душан Л. Туфегџић** (Крагујевац, 1873 – Француска, 1918), пешадијски пуковник. Питомец 23. класе Ниже школе Војне академије. Био на служби у пешадији. Као капетан II класе био је годину дана у Француској. Његова заслуга је установљење Пешадијске школе гађања, чији је био командант. Током Балканских ратова командовао је 1. пешадијским пуком I позива, а у Првом светском рату 6. пешадијским пуком I позива, Обреновачким и Комбинованим одредом и II бригадом Шумадијске дивизије. После расформирања бригаде на Солунском фронту, упућен је у Француску на лечење где је умро у болници 1918. године. Веома истакнут командант током ратова. Постхумно одликован британским Орденом Св. Михаила и Св. Ђорђа. ВА, ДПП, кутија 1897, досије 366, *Туфегџић (Луке) Душан*.
- 71 **Роман Сондермајер** (Черновице, 1861 – Београд, 1923), санитарски пуковник. Медицину је завршио у Кракову, а у Србију је дошао 1899. године. Основао је Хируршко одељење у Београдској војној болници и постао управник те болнице. Током Првог светског рата био је хирург консултант при Врховној команди, инспектор санитета, начелник Санитета Врховне команде. Након рата управник Војне болнице у Новом Саду. Н. Цоловић, *н. д.*, 300.
- 72 **Милош А. Јовановић** (Шабац, 1877 – Београд, 1950), армијски генерал. Завршио 26. класу Ниже и 8. класу Више школе Војне академије, као и генералштабну припрему. Годину дана провео у Француској (1903–1904). До Балканских ратова водник и командир у артиљерији, помоћник па начелник штаба дивизијске области. Током ратова 1912–1918. начелник штаба дивизије, командант пешадијског пука, помоћник начелника штаба армије, начелник одељења у Министарству војном. После рата начелник Обавештајног одељења Главног генералштаба, професор на Војној академији, командант дивизијске и армијске области. Пензионисан по молби 1933. Реактивиран 1941. и одведен у заробљеништво, одакле је враћен у земљу. ВА, ДПП, кутија 655, досије 450, *Јовановић (Арсе) Милош*; М. Вјелажас, *н. д.*, 175.
- 73 **Сима О. Карановић** (Нови, 1866 – Београд, 1928), санитарски генерал. После медицинских студија у Бечу, ступио у српску војску 1895. као санитарски капетан II класе. До ратова лекар и управник војне болнице, референт санитета дивизијске области. Током Балканских ратова на служби у Санитарском одељењу Врховне команде. Од августа 1913. до 1928. начелник Санитарског одељења Министарства војног. Стављен на располагање 1928, па убрзо потом преминуо. ВА, ДПП, кутија 701, досије 815, *Карановић (Остоје) Сима*; М. Вјелажас, *н. д.*, 179.